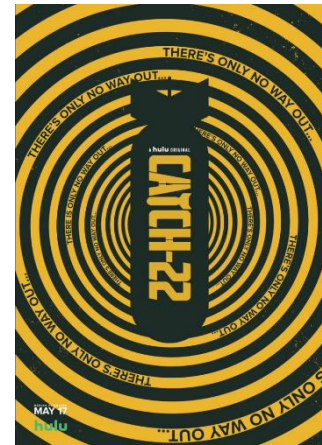

Catch 22

Joseph Raaijmakers | 26 mei 2024

Een **catch-22** is een paradoxe situatie waarin het onmogelijk is om een gewenste uitkomst te bereiken doordat de 'regels' dat vanwege tegenstrijdigheden niet toelaten. De term is afkomstig uit de roman Catch-22 van Joseph Heller, waarin een algemene situatie wordt beschreven waarin een individu twee acties dient te verwezenlijken die wederzijds afhankelijk zijn van de andere actie, die als eerste dient te zijn voltooid (bron: Wikipedia). Een catch-22-situatie lijkt op een vicieuze cirkel. Bij een catch-22-situatie is er echter sprake van een voortduren van de status quo, terwijl een vicieuze cirkel doorgaans tot verslechtering leidt.

Met die gedachte moeten we Antisemitisme weer eens lezen en er heel goed over nadenken wat er hier aan de hand is. Hierop is namelijk de “**catch 22**” logica van toepassing op een manier dat het nimmer opgelost kan worden en altijd een status quo blijft.

Natuurlijk is een en ander voortgekomen uit de gedachte dat we het enorme leed van de holocaust niet moeten bagatelliseren en als zodanig niet meer leed mogen veroorzaken bij de overlevenden. Dat klonk voorheen ook voor mij enorm logisch. Maar overlevenden zijn er nog maar heel weinig en de twijfel omtrent de historische feiten neemt toe. Er staan mensen op die onderzoek willen naar de exacte historie. Onderzoeks-methoden zijn tenslotte enorm verbeterd door de jaren heen.

Maar volgens punt 4 van de [werkdefinitie van antisemitisme van de IHRA](#) is het twijfelen of onderzoeken van het **feit**, de **omvang**, de **mechanismen** en de **doelmatigheid** van de holocaust **verboden terrein** en hierdoor in vele landen strafbaar gesteld.

Daarin rust de **catch 22**: de basis van de regels is de holocaust als feit en tegelijkertijd staat er in de regels dat je dat feit niet in twijfel mag trekken. In elke weldenkende rechtstaat zou dit niet tot wet verheven mogen en kunnen worden. Regels die onderzoek naar de oorsprong, basis en verantwoording van diezelfde regels uitsluiten.

Anti-overheidsextremisme
Complottheorieën kunnen inspireren tot extremistisch en terroristisch geweld.
De radicale groep die ontstond rond de coronaprotesten keert zich nu onder invloed van complottheorieën tegen veronderstelde onderdrukking door een 'elite' of de overheid. Actuele ontwikkelingen zoals het stikstofvraagstuk worden binnen dit discours geplaatst. In het uiterste geval kan dit leiden tot terroristisch geweld.

Min of meer doet de NCTV hetzelfde. Die beschrijven een “wantrouwen” en “onrechtvaardigheidsgevoel” jegens de overheid als **anti-overheidsextremisme** en zoeken naar mogelijkheden dat aan te pakken en te verbieden. Je ziet dezelfde catch 22 ontstaan. Als de overheid regels maakt die inhoudelijk kritiek op diezelfde regels criminaliseert is het cirkeltje rond.

In een werkelijke rechtstaat zou je juist een overheid die deze regels invoert **moeten** wantrouwen. Wellicht is het de taak van elke burger om zijn overheid te wantrouwen. Helaas is de huidige situatie andersom: De meeste burgers **vertrouwen deze overheid** en diezelfde overheid **wantrouwt iedere burger**.

Blijf kritisch, blij nadenken en blij VRIJ.